

-
19. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra financií Slovenskej republiky P. Kažimíra na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky I. Štefánca podanú 8. februára 2013 vo veci efektívnosti nakladania s finančnými prostriedkami pri obstarávaní služby aplikačnej podpory pre štátnu pokladnicu

Peter Kažimír

podpredseda vlády a minister financií
Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 08-03-2013		
Číslo spisu: PEEN-183/2013		
Listy: 1/-	Prílohy: 1/4	
RZ	ZH	LU

Bratislava 6.3. 2013
Číslo: MF/009865/2013-112
12444/2013

Vážený pán poslanec,

v súvislosti s Vašou poslaneckou interpeláciou Vám v zmysle § 130 Rokovacieho poriadku Národnej rady Slovenskej republiky zasielam nasledovnú odpoveď.

Zabezpečenie aplikačnej podpory a realizácie zmien pre informačný systém Integračnej platformy SAP PI

1. Určenie postupu z pohľadu zákona č. 25/2006 Z. z. (o verejnom obstarávaní)

V súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. (o verejnom obstarávaní - ďalej len zákon) a s ďalšími súvisiacimi predpismi sa obstaralo potrebné plnenie označené ako „Poskytovanie aplikačnej podpory a realizácia zmien pre systém Integračnej platformy informačného systému pre systém štátnej pokladnice“

Systém Integračnej platformy bol dodaný zhotoviteľom objednávateľovi na základe samostatnej Zmluvy o dielo na vytvorenie a implementáciu Integračnej platformy IS pre SŠP uzatvorenej dňa 29.12.2005, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou informačného systému pre systém štátnej pokladnice, ktorý bol dodaný Ministerstvu financií SR na základe Zmluvy o dielo na dodávku služieb a technológií na kľúč pre systém štátnej pokladnice SR dňa 2.10.2002 medzi Hewlett - Packard Slovakia, s.r.o. ako dodávateľom a Ministerstvom financií Slovenskej republiky ako zákazníkom, pričom úpravy takého aplikačného softvéru, ktoré sú predpokladom pre poskytovanie služieb aplikačnej podpory informačného systému integračnej platformy podľa tejto zmluvy, na základe autorského diela, môže vykonávať, alebo na ich vykonávanie udeľovať súhlas výhradne dodávateľ.

V súlade s ust. čl. 8 uvedenej Zmluvy o dielo na vytvorenie a implementáciu Integračnej platformy IS pre SŠP Ministerstvo financií SR získalo nevýhradné právo používať dodaný systém (resp. jeho časť tvorenú softvérom, či iným autorským dielom podľa autorského zákona) bez časového obmedzenia a za podmienok uvedených v zmluve, pričom ale pojem používanie (či „užitie“, „užívanie“) bol zmluvou obmedzený výhradne na „uloženie, nahrávanie, inštaláciu, spustenie, alebo zobrazovanie softvéru na počítači, procesore či kontrolériu pre obstarávanie kópie na účely archivačné, alebo zálohovacie (backup)“. V bode 8.4 b) zmluvy bolo ďalej uvedené, že Ministerstvo financií SR smie „vytvárať kópie, alebo úpravy softvéru len pre účely archivácie, alebo ak je kopírovanie, či úprava nutným krokom pri oprávnenom užívaní softvéru na záložnom zariadení za predpokladu, že tieto kópie a úpravy nie sú využívané iným spôsobom, a ďalej za predpokladu, že užívanie na záložnom zariadení je ukončené v okamžiku, keď pôvodné, alebo náhradné zariadenie začne pracovať.“ Výslovne bolo okrem toho ďalším

ustanovením bodu 8.4 c) zakázané Ministerstvu financií SR spätne rozkladať a spätne prekladať softvér a tiež ho dešifrovať bez predchádzajúceho súhlasu záujemcu. Ako vyplýva z uvedených ustanovení, Ministerstvo financií SR získalo na užívanie tohto systému len obmedzenú licenciu, pričom nositeľom všetkých ostatných práv k systému, menovite najmä práva, systém akýmkoľvek (mimo zmluvou povoleného) spôsobom upravovať, ostali zájemcovia.

Počítačové programy tvoriace súčasť IS SŠP majú povahu autorských diel podľa Autorského zákona a ako také podliehajú jeho ochrane spočívajúcej v tom, že ich používanie, zmeny, úpravy, modifikácie, či spájanie, nie sú bez predchádzajúceho súhlasu autora (záujemca) možné, ak písomná licenčná zmluva, alebo zákon nestanoví inak. Licenčná zmluva, ktorá je súčasťou zmluvy o dielo, poskytla Ministerstvu financií SR právo dodaný softvér používať, len v tam špecifikovanom rozsahu a tam uvedenými spôsobmi, a nie ho modifikovať, ako je to predmetom obstarávaného plnenia. Predmetné obstarávané plnenie, pokiaľ zahŕňa úpravy softvéru dodaného podľa uvedenej zmluvy o dielo, môže používať len ten, kto má na to súhlas záujemcu, čo prakticky znamená, že takou osobou je len záujemca.

Keďže jedinou osobou, ktorá je oprávnená vykonávať zmeny softvéru vytvoreného záujemcom ako súčasť dodávky systému integračnej platformy, splňujúce znaky autorského diela v zmysle Autorského zákona ako je softvér, dokumentácia zhotoviteľa, výukové materiály, a pod. je v dôsledku skutočností uvedených vyššie Hewlett - Packard Slovakia, s.r.o, obstarávateľ je s odkazom na ustanovenie § 58 b) zákona nútený a oprávnený použiť pri obstarávaní aplikačnej podpory a realizáciu zmien pre systém integračnej platformy metódu rokovacieho konania bez zverejnenia, a to z dôvodov vyplývajúcich z výhradných majetkových práv záujemcu.

Vzhľadom na vyššie uvedené a vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o plnenia splňujúce znaky autorského diela v zmysle Autorského zákona, ktoré sa priamo vzťahujú a zasahujú do dodaných častí diela v priamej technickej a technologickej závislosti, na ktoré má spoločnosť Hewlett - Packard Slovakia, s.r.o výhradné majetkové práva, navrhujeme obstaráť predmetné plnenia od tejto spoločnosti v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní podľa §58 písm. b).

2. Analýza ekonomickej výhodnosti zvoleného postupu

Informačný systém pre systém štátnej pokladnice patrí do kritickej infraštruktúry podľa zákona č.45/2011 o kritickej infraštruktúre § 2 ods. a) prvkom kritickej infraštruktúry (ďalej len „prvok“) najmä inžinierska stavba,2) služba vo verejnom záujme a informačný systém v sektore kritickej infraštruktúry, ktorých narušenie alebo zničenie by malo podľa sektorových kritérií a prierezových kritérií závažné nepriaznivé dôsledky na uskutočňovanie hospodárskej a sociálnej funkcie štátu, a tým na kvalitu života obyvateľov z hľadiska ochrany ich života, zdravia, bezpečnosti, majetku, ako aj životného prostredia; a odseku i) ochranou prvku zabezpečenie funkčnosti, integrity a kontinuity činnosti prvku s cieľom predísť, odvrátiť alebo zmierniť hrozbu jeho narušenia alebo zničenia.

Integračná platforma ako súčasť SŠP obsahuje tzv. „Softvérový produkt“ (t.j. štandardný produkt SAP NW PI), ktorý bol zo strany dodávateľa implementovaný, nakonfigurovaný, parametrizovaný a rozšírený o ďalší autorsky kód (vytvorením nových funkčných blokov, rozhraní medzi SŠP a inými systémami na riadenie verejných financií, ekonomickými systémami organizácii a ministerstiev a pod.)

Integračná platforma zabezpečuje komunikáciu medzi systémom Štátnej pokladnice a cca. 40 samostatnými systémami prevažne na báze SAP-u. Komunikácia sa vykonáva prostredníctvom

samostatných rozhraní – adaptérov, pričom pri pripojení každého systému bolo potrebné vynaložiť prácu na nastavenie a úpravu takéhoto adaptéru pre komunikáciu medzi systémami navzájom. Pre informačné systémy na báze SAP produktov je takáto integrácia natívna prostredníctvom iDoc správ, čo v praxi znamená minimálne náklady na pripájanie nových systémov na báze SAP produktov (cca 80 percent všetkých, ktoré MF SR používa).

V prípade náhrady za iný produkt je potrebné vziať do úvahy porovnateľné funkčné vlastnosti aké poskytuje platforma SAP PI:

- robustný a otvorený systém s jednoduchou integráciou na SAP systémy,
- komerčne podporovaný produkt s garanciou ďalšieho vývoja a podpory s ohľadom na ochranu vynaložených investícií,
- jednoduchosť úprav na mieru.

Medzi také produkty patria napr. Oracle fusion a IBM webSphere.

Pri zmene systému je taktiež potrebné vziať do úvahy nasledovné skutočnosti:

- nový systém bude potrebné vybudovať, paralelne, k existujúcemu systému a jednotlivé systémy prepájať postupne, čo bude vyžadovať novú technologickú infraštruktúru (HW a systémový SW),
- odhady na vybudovanie nového prostredia sú cca 12 mesiacov a ďalších minimálne 6 mesiacov na prepájanie dnes zapojených systémov,
- počas budovania nového systému bude potrebné udržiavať starý systém vrátane zmien vynútených legislatívnymi úpravami.

Pri akomkoľvek novom riešení je pre cenové porovnanie potrebné zakalkulovať:

- cenu nových licencií,
- podporu takých licencií na 3 roky,
- potrebnú HW infraštruktúru pre nové riešenie, keďže systém sa musí budovať paralelne k existujúcemu,
- úpravu aplikácie, nasadenie, vytvorenie prepojenia s existujúcimi systémami,
- úpravy na strane pripájaných systémov vrátane informačného systému pre Systém štátnej pokladnice,
- testovanie,
- aplikačnú podporu riešenia na 3 roky vrátane predpokladaných zmien vyplývajúcich z legislatívnych úprav,
- aplikačnú podporu na existujúce riešenie po celú dobu implementácie nového riešenia a pripájania systémov do neho (predpoklad na 18 mesiacov)

Popis	Oracle fusion	IBM webSphere
Nákup licencií	236 538,50 €	290 953,00 €
Podpora licencií (3 roky)	156 115,50 €	116 380,00 €
HW infraštruktúra	300 000,00 €	300 000,00 €
Úprava pripojených systémov	600 000,00 €	600 000,00 €
Implementácia	2 000 000,00 €	2 000 000,00 €

Spolu	3 292 654,00 €	3 307 333,00 €
-------	----------------	----------------

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že predpokladaná cena nového riešenia, ktorá nepredpokladá zabezpečenie údržby aplikácie na obdobie 3 rokov ani pripájanie ďalších systémov, predstavuje sumu cca 3 300 000,00 €. Rovnako si treba uvedomiť aj ochranu investícií na riešenie, ktoré dnes bezchybne funguje a umožňuje efektívnu komunikáciu medzi rôznymi informačnými systémami.

Náklady na implementáciu integračnej platformy spolu s pripájaním ďalších IS, legislatívne úpravy (vrátane eurokonverzie) a bežnú aplikačnú podporu dosiahli v období rokov 2005-2012 hodnotu 3,830,000.- eur (z toho samotná implementácia a pripájanie systémov bola 3,215,000.00 eur, upgrade na vyššiu verziu SAP-u 468,000.00 eur a zvyšok bola aplikačná podpora a pripájanie systémov).

V rámci verejného obstarávania, ktorým má byť zabezpečená aplikačná podpora a realizácia zmien pre systém Integračnej platformy sa predpokladalo v priebehu 3 ročného kontraktu okrem aplikačnej podpory zabezpečiť upgrade systému a pripojenie ďalších systémov. Z toho predpokladaná suma na aplikačnú podporu predstavovala cca 270 000,00 €, upgrade systému cca 430 000,00 € a pripájanie ďalších systémov spolu s realizovaním ďalších zmien (napr. legislatívnych) cca 361 000,00 €.

Každé 3-4 roky je potrebné vykonať upgrade systému na vyššiu verziu, pretože výrobcovia SW vynechávajú z podpory staršie verzie. Samozrejme je možné v tom období opätovne uvažovať o novej aplikácii a s ňou spojených rizík nasadenia, zvýšeného zaťaženia zamestnancov ministerstva pri implementácii a testovaní a tým aj vyšších interných nákladov. Rovnako legislatívne úpravy sa vyskytujú aspoň raz ročne a v priemere vyžadujú 60-80 človekodní pracnosti.

Samozrejme pri migrácii na nové riešenie je potrebné mať na zreteli aj riziká:

- zložité testovanie nového systému a prepojenia s existujúcimi systémami, nakoľko je to potrebné vykonať paralelne s existujúcim systémom, čo kladie zvýšené nároky na testovacie scenáre a predlžuje celkovú dobu testovania, ako aj cenu,
- poskytnutie potrebnej súčinnosti od dodávateľov pripájajúcich sa systémov, čo predstavuje ďalšie dodatočné náklady na strane pripájajúcich sa systémov.

S pozdravom

Vážený pán
Ivan Štefanec
poslanec
Národná rada
Slovenskej republiky
Bratislava